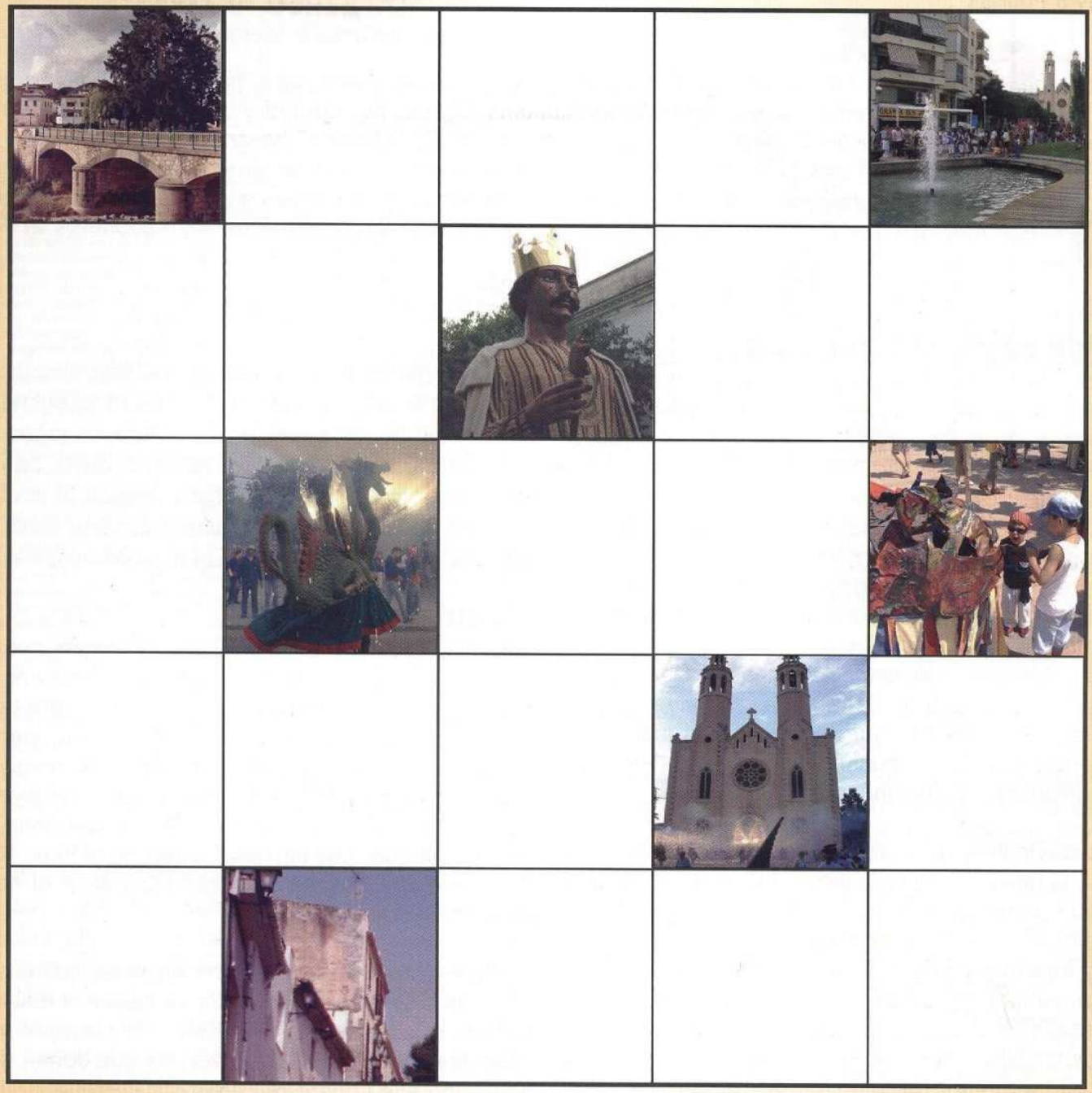

Ribes encreua mots

per David Puertas

Ribes encreua mots

per David Puertas

Les ribetanes, els ribetans i tot aquell que ens ha visitat en els darrers cinc anys, han trobat al programa de Festa Major uns mots encreuats sota l'epígraf "Mots Ribetans" signats per Eduard V. Patsi. I és que l'intel·lecte també demana gresca per Festa Major. Ja que la sèrie de "Mots Ribetans" ha arribat al número 10 i que enguany fa 80 anys que es van publicar els primers mots encreuats en català, us proposem una ràpida mirada pels mots encreuats nascuts a Ribes, inspirats en els seus paratges, en les seves gents i en la seva actualitat. Ribes encreua mots perquè també les neurones necessiten esbarjo, propostes lúdiques i gaudir de la Festa Major!

La vida és plena d'enigmes

La vida és plena d'enigmes, de preguntes sense resposta, de situacions que capten la nostra atenció i ens persegueixen fins que no aconseguim de treure'n l'entrellat. L'enigma és atractiu. I trobar-ne la resposta, encara ho és més. La resolució d'enigmes desenvolupa diferents capacitats: obliga a pensar, a relacionar qüestions aparentment allunyades, a deduir, a consultar el diccionari i l'enciclopèdia, a preguntar a amics o a desconeguts, etcètera. I no hi ha dubte que aporta un alt grau de satisfacció quan s'obté la resposta. Aquesta sensació de complaença per la superació d'un repte intel·lectual és el que anima a seguir desxifrant enigmes i fa que el component lúdic dels mots encreuats, dels jeroglífics, de les xarades o de les endevinalles esdevingui principal.

Les endevinalles més simples que plantegem a la canalla ja tenen aquest component juganer: quan s'anuncia la resposta, la quitxalla somriu. No es tractava solament de saber la resposta correcta a una pregunta com si fóssim a l'escola. Una endevinalla té una part còmica, simpàtica, lúdica, un joc de paraules ocult o una associació d'idees aparentment allunyades: "Quin és el títol nobiliari més ribetà? ... El duc!" (en referència a l'ocell semblant al mussol de la família dels estrígrids, de nom científic *Bubo bubo*, que vivia al terme de Ribes fins que se'l va fer desaparèixer a cops d'escopeta amb la famosa execució del darrer exemplar que vivia a la Penya Marcer).

Aquestes ganes de jugar i de fer treballar el cap per a passar-ho bé són les que inspiren els mots encreuats. És cert que també s'apel·la a la cultura del jugador, al seu bagatge artístic, científic, tècnic o místic, però les ganes de jugar i d'activar l'enginy passen al davant. I si no ho creieu, mireu de resoldre els encreuats que acompanyen aquestes línies: la diversió està servida!

Els enigmes ribetans

I és que, quan parlem de Ribes, el mateix nom del poble ja dóna per jugar: les lletres de RIBES ens parlen del passat, del present i del futur del nostre poble. Parlem del passat: ¿Quins van ser els primers habitants de Ribes? Imagino que els íbers (només cal ordenar correctament les lletres). Parlem del present: ¿Quines begudes són les que ens agraden més? No hi ha dubte que "Les bir(r)es!". I atenció al futur: Ribes el porta escrit des de sempre: ¿Qui serà el nostre proper alcalde? "Un serbi!"

A Ribes, com a tot arreu, hi ha enigmes que ens fan l'ullet constantment. Alguns els arribarem a resoldre i d'altres quedaran en el misteri per sempre més. Aquests secrets irresolubles són els que donen peu a jugar amb ells i nodreixen els mots encreuats que es publiquen per Festa Major. Vet aquí un altre element lúdic, divertit i enginyós dels mots encreuats ribetans: moltes de les seves definicions fan referència al poble, però no solament amb preguntes sobre noms de carrers o places, sinó amb comentaris d'estricta actualitat i amb preguntes que segueixen el dia a dia de la vida a Ribes. Avui mateix, sense anar més lluny, tenim enigmes sense resposta d'estricta actualitat: per què l'hora ribetana és mitja hora més tard de l'hora oficial? Per què la fira de comerciants se celebra cada any a un lloc i en uns dies diferents? Quin interès hi ha en foradar el Montgròs? Per què vam estar tres estius sense piscines? Hi ha algun criteri per triar pregoner? Com és que les escoles segueixen celebrant conjuntament la festa de fi de curs si cap de les AMPA ho vol?... Preguntes difícils de respondre que, dintre de la seva seriositat i transcendència, donen peu a versots dels diables, vinyetes als diaris i mots encreuats per Festa Major.

MOTS ENCREUATS

A LA RIBETANA FAISÓ

Per a entreteniment d'avorrits/ides

HORITZONTALS

1. Primera part del nom d'una entitat de Ribes bastant noveta i que té rotllo i rotllo (tal com escau a una de la seva mena)./ L'entitat en qüestió, segur que en té. I, en general, totes les entitats en tenen. El Barça, que és més que un club, també en té i si hem de fer cas del seu pecident, és molt important. **2.** És el que, a les comparses, va al davant. Els altres li van al darrere sense rumiar-s'ho gaire. **3.** Marca imposada per les forces d'ocupació als cotxes de certa provincia./ Del dret és un cavaller tocat i posat. I anglès. Capgirant-ho, és una gràcia amb què ens sorprenen algunes cabelleres./ Divinitat molt invocada pels creadors de mots encreuats. **4.** El rector de Vallfogona en va dedicar una al pet. Verdaguer i Maragall en dedicaren sengles a Canfanga. Fóra bo de sentir a què en dediquen alguna certs personatges./ Inicial del malvat malvós dictador./ Aquell peix tan gustós. **5.** Nosaltres ho fèiem en algunes activitats, els altres s'ho copiaven. **6.** Si agafem una moneda japonesa i la capgirem, tindrà el mateix valor?/ On hi ha immensitats incomensurables les trobem a parells./ Aquesta és de pagès: una abeuradora que s'aprofita per rentar les mans. Capgirada, això sí. **7.** Conjunció copulativa però que, malgrat el seu nom, s'hi nega./ Capgirada, és clar. És un atribut que al segle passat donaven als escriptors de pro. Ara, en canvi, ho diuen a les persones que ni carn ni peix./ Nació que, sota l'opressió francesa ha perdut els orígens i, també, la identitat. **8.** N'hi ha tot sovint, especialment quan es troben dues tribus. **9.** Poble nuclear./ Es fa després del dinar de Festa Major. Capgirat. Tot i que si et capgires tu, no ho faràs gaire de gust.

VERTICALS

1. Primera part del nom del local de l'entitat clica de Ribes per excel.lència./ Segona part del nom del local d'aquesta entitat. **2.** De petits ens ensenyen a ser-ho. Però la majoria no ho som gaire. En general, els que ho són massa reben les garrotades que es mereix el que els ho fa ser. **3.** Vinga! / Les persones que no es poden veure, se'n tenen./ És un gos a l'inrevés. **4.** Preposició adversativa que, generalment, només s'utilitza en el rés del parenostre./ Alguns cotxes la porten. D'altres no./ Capgirat, quelcom que es necessita per omplir mots encreuats i que, segons alguns, és pare de mala cosa. Compte, que va capgirat. **5.** Elaborar calúmnies i provocar maies llets contra algú. Esport popular. **6.** o no; heus ací la qüestió./ Al capdavant dels Victoriosos però amagada entre els avars. Se la pot trobar a nova però no a bonica./ Club de fans de Pi de la Serra, ubicat al carrer del Pi, però no pas camí de la Serra.

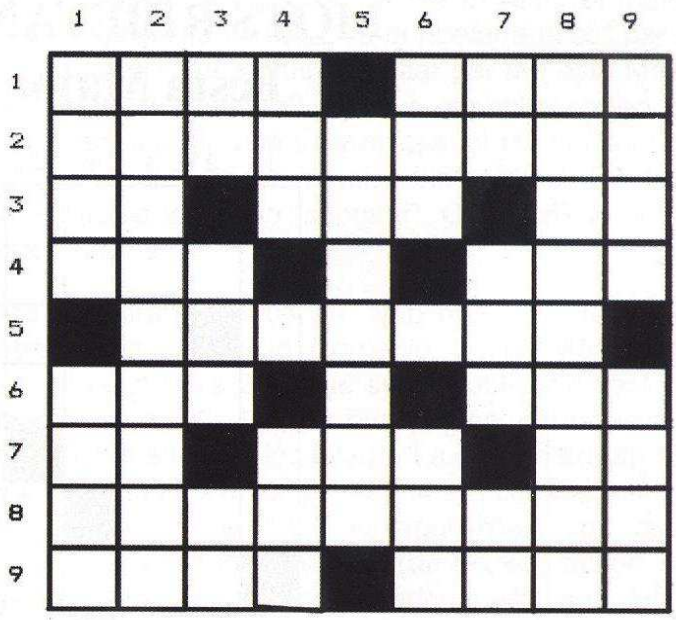

7. Potser ens farem rics ja que es troba a l'orxata, però primer cal que fugi la xiqueta del nas xic./ Tothom ha estat algun dia el de la casa però el que viu millor és el d'Espanya/ Malvat professor que, sempre sota d'alguna cosa, fa anar de bòlit a Pere Vidal (ep, no es cap ribetà malgrat el nom) i Henri Balua. **8.** Als campionats de billar del no cal fer-ne, però cal reconèixer que els campionats de billars en què en fan, més gràcia (però no tant de color). **9.** Al de l'escola hi havia un ocellet, capgirat pobret. / Li ho diuen al Francisco.

Programa Festa Major Sant Pere, juny 1993 (Xulius)

Aquesta visió lúdica de l'actualitat i el joc constant amb les paraules ha fet que els mots encreuats fossin un enginy recurrent en les pàgines de les diferents publicacions que hi ha hagut a Ribes en els darrers anys.

Els mots encreuats

Si voleu saber històries sobre els mots encreuats i descobrir els camins inescrutables dels jocs lingüístics, consulteu el llibre *Verbàlia* d'en Màrius Serra, autèntica bíblia de l'enigmística moderna. Si en teniu prou amb quatre ratlles, aquí les teniu: els primers mots encreuats els va publicar Arthur Wynne al suplement dominical del *New York World* el 21 de desembre de 1913. Deu anys després Margaret Petherbridge va publicar el primer recull de mots encreuats: amb el llibre, l'editorial regalava un llapis i una goma d'esborrar. En pocs dies se'n van vendre 400.000 exemplars. L'any 1924 van aparèixer els primers encreuats periòdics a Europa: el primer el va publicar el *Sunday Express* el 2 de novembre. La febre es va extendre ràpidament pel continent i el primer encreuat en català va aparèixer al suplement *El Virolet* de la revista *El Patufet* el 26 de juny de 1926. Fa, doncs, 80 anys que tenim mots encreuats en català! L'escola catalana dels mots encreuats la va crear el gran Avel·lí Artís Gener. En Tísner va començar a publicar encreuats de forma periòdica l'any 1933 a *La Publicitat*, però l'aixecament feixista va estroncar el projecte (com tantes d'altres coses). El mots encreuats en català de la mà, o de la màquina d'escriure, d'en Tísner van renéixer ara fa 40 anys, concretament el 22 de juliol de 1966 a les pàgines de Tele/Estel. La feina del més destacat dels enigmistes catalans continuaria després a les pàgines de *Serra d'Or*, del diari *El País*, i durant 6 anys ininterrompudament a *La Vanguardia* fins que l'any 1990 va passar-li el relleu al seu alumne més avantatjat: Màrius Serra.

L'estil de les definicions de les paraules que conformen un crucigrama és un dels elements més característics dels mots encreuats. Hi ha elements que potser no són tan evidents i que també en determinen l'escola i la qualitat (que no hi hagi dos quadradets negres seguits ni en horitzontal ni en vertical, que no hi hagi més d'un 18% de quadradets negres, que no s'abusi de les paraules del revés o cap per amunt, etcètera), però l'estil a l'hora de crear definicions és determinant. Van ser els anglesos els que van començar a "encriptar" les definicions, és a dir, a buscar l'enigma lúdic més que no pas el coneixement enciclopèdic. Aquesta escola, seguida a bastament per la tradició francesa, va ser la que va impregnar Tísner i la que -ara per ara- impera en els mots encreuats catalans.

Cada tradició ha anat posant el seu granet de sorra: els alemanys van inventar els autodefinits, els japonesos van promoure els sil·làbics i al Quebec van aparèixer els primers crucigrames bilíngües: els horitzontals en anglès i els verticals en francès. Val a dir que Magda Torrents també n'ha publicat a *El Periódico* amb Ja que parlem d'invents curiosos, esmentem el rècord Guiness de grandària en mots encreuats, que també el trobem al Quebec, on es va publicar un crucigrama amb 82.951 quadradets, més de 12.000 definicions en horitzontal i més de 13.000 en vertical.

MOTS RIBETANS, per Eduard V. Patsi
Festa Major d'hivern, 2001

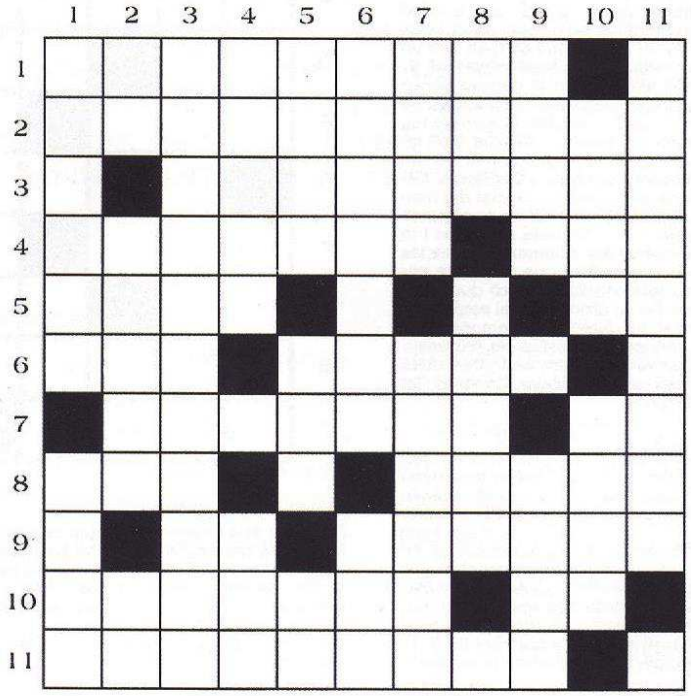

Horitzontals

1. Com que el títol m'ha quedat masclista, aquí poseu-hi les més maques de Ribes. Cinc-centes vinyes com les que volten Sant Pau.

2. Professional de la construcció que rep aquest nom perquè fa parella amb l'arquitecte, no pas perquè visqui a les Parellades.

3. D'aquestes, l'actual alcalde en té una al cognom, però el d'abans en tenia dues. El que podeu fer amb els productes gastronòmics de Ribes (del revés).

4. El que porten al voltant del coll els de l'11 vertical. Entitat ribetana invertida (més endavant us compenso, que aquí m'ha sortit del revés).

5. Yo lo hago en los restaurantes ribetanos a partir de las nueve de la noche (al revés, por favor). D'aquestes, no en té ni el flabiol, ni el timbal, ni el sac de gemecs, ni la gralla, ni els bastons, ni els cascavells... però sí la trompeta. La primera lletra del cognom de l'escriptor a qui està dedicada la biblioteca de Ribes. Les costes del Garraf i un forat.

6. El riu més llarg que passa per Egipte (a Ribes n'hi ha alguns que se'n diuen). Les diferents boniques escultures que van adornant la nostra vila en presenten un de semblant. La inicial del carrer que va des de la plaça Marcer al camp de futbol.

7. Un súper-mercat, de tan súper que n'hi ha tres. A La Premsa em demano un xerès sense res.

8. La Pere Vall i Soler ho és (ja esteu compensats, però aquesta també poseu-la del revés). L'esmentada plaça del "lagu" comença amb aquesta lletra. El que hi ha tant a l'església vella com a l'església nova, catedral del Garraf, com a Sant Pau.

9. La vocal del nostre Sant. El carrer més emblemàtic de Ribes, però de baixada. Entitat ribetana del dret (us he posat en segon lloc, ja ho sé, però no us he posat del revés).

10. Cocteleria ribetana on els components de l'Orquestrina La Moderna componien contradances franceses mentre la resta de mortals prenien rom al son d'un tumbao. La part del darrere de Ribes.

11. L'edifici de dalt de l'escola del Pi (bé, diuen que d'aquí uns mesos ja no serà del Pi, sinó que serà una escola independent). Aquí, com que ha quedat un quadret tot solet, he posat la definició a l'11 vertical.

Verticals

1. L'estudi de dibuix que hi ha entre la plaça Marcer i la plaça de la Vila (o el que és el mateix: dues divinitats egípcies enganxades). Abans d'enfilar cap a Sant Pau n'hi ha una de terme (ella està del dret, però aquí l'heu de posar del revés).

2. Tornem a passar pel carrer més emblemàtic de Ribes, i tornem a fer-ho de baixada. Encerto (en castellà i del revés, que ja és difícil!). Les vocals del que ven neveres i televisors allà on feien "sostens".

3. Els que abans, venint de la gran ciutat, omplien Ribes els caps de setmana i ara l'omplen tot l'any.

4. Pot ser la capital d'Egipte, però també és un sinònim d'aspecte (tant si en preferiu una com l'altra, poseu-la del revés i expliqueu-me què tindrà a veure Ribes amb Egipte). La lletra que haurem d'exigir per a les matrícules ribetanes. El de la geganta és ben gros.

5. Ja li han tallat algunes branques, però el nostre pi monumental encara s'aguanta així (del revés). Així quedarà el sòl del Montgròs si hi aboquem tantes deixalles. Qui està així no va als Camils.

6. A Ribes tenim la més gran de Catalunya, però això li comporta tants problemes que, per solidaritat, poseu la paraula del revés i li dupliqueu la O. Un deu, un zero i una R ribetana.

7. De debò que ho he intentat, però aquesta m'ha sortit molt estranya: heu de posar-hi NLBR. Aquesta també m'ha sortit lletja, però amb les lletres que heu de posar-hi es pot formar la paraula "TATUEN".

8. La peana pelada de la beata Fernanda sense consonants. "Lazarillo" en català i sense la G. Una creu.

9. Per Festa Major, a Sant Pau, les oracions són RESADES a l'inrevés i sense vocalitzar. Cinquanta vinyes més. Les germanes ribetanes de la mare de l'Eugeni.

10. El restaurant de Valles Altos sense la lletra doble. Un pintor local que omple hores de color blau.

11. Els que porten el de tres caps. A la tarda, a la plaça, fan la gran traca: la canalla (l'Ana, la Carla, la Marta, la Clara, la Sandra, la Tamara...) va aclaparada cap al casal a ballar (salsa, lambada, sardana catalana, vals, "agarrat"...); la mama, cansada, acabarà anant cap a la cavalcada amb la pancarta: "VSCA LA FSTA MAJR".

Els "Mots Ribetans"

Vés a saber quan es van publicar els primers mots encreuats a Ribes! Ho dic així, d'entrada, perquè ningú no esperi un estudi exhaustiu sobre el tema. Queda per fer. Quan algú el faci seriosament, que ho anunciï amb temps a l'Ajuntament per a fer-ne una nova separata de Festa Major sobre mots encreuats, que aquesta que llegiu s'ha elaborat amb il·lusió, dignitat, passió i energia, però en quatre dies mal comptats.

No hi ha cap dubte que els mots encreuats i altres enginys lúdics han estat presents a les diferents publicacions que s'han fet a Ribes. Els esplais, agrupacions o entitats que han tirat endavant publicacions sempre han tingut a la seva redacció gent amb ganes de jugar amb les paraules, de plantejar enigmes i de fer-ne protagonista l'entitat o l'entorn en el marc del qual es feia la publicació. Posem com a exemple - insisteixo: sense ànim d'exhaustivitat-diferents publicacions que m'han passat per les mans fetes per la canalla que participava de les colònies organitzades pels Xulius que ja l'any 1977 (quan encara eren una secció del Centre Parroquial) publicaven enigmes sota la capçalera *L'esquellot*. Una de les autores dels enigmes era Pilar Mañé (germana del rector). Més endavant, quan els Xulius ja s'havia constituït com a entitat, en Joan Milà publicava problemes de lògica al butlletí dels Xulius, que ja havia editat jeroglífics, sopes de lletres i mots encreuats en diferents publicacions dels anys 80. En aquesta separata reproduïm els mots encreuats que Anton Ferret (amb el Manel Font i d'altres) va elaborar "a la ribetana faisó" per al programa que Els Xulius va editar per la Festa Major de Sant Pere l'any 1993. I ja que el publiquem en les separates, fem-ne una fe d'errates: al H6 hi falta una "m" a la paraula "incommensurable"; i al H4, H7, H8 i V9 hi falta la indicació "capgirat". Queda rectificat 13 anys després.

Jocs de paraules publicats amb més continuïtat els trobem a la publicació *Gernació*, butlletí de l'entitat cultural i esportiva Ger, que es va publicar durant els primers anys 90. La darrera pàgina de la revista corresponia a la secció titulada "La claca" i era allà on tenien cabuda els enigmes. Al número corresponent al mes de maig de 1991 ja apareixien uns mots encreuats de format molt lliure (de fet, es tractava del joc conegut com "paraules encadenades") amb definicions referides a l'entitat ribetana. Els artífex dels jocs de paraules d'aquesta revista eren bona part dels redactors i redactores, però els més tocats pel virus del joc de paraules eren David Duran i Julià Raventós. En aquestes pàgines reproduïm els mots encreuats que es van publicar al número de *Gernació* de l'octubre de 1992, revista on es feia un repàs dels conferenciants que havien participat fins a aquell moment en les Xerrades de tardor que organitza aquesta entitat, tot recordant que en la primera edició de les xerrades -l'any 1983- un dels convidats va ser, precisament, Avel·lí Artís Gener. Un altre d'aquells convidats

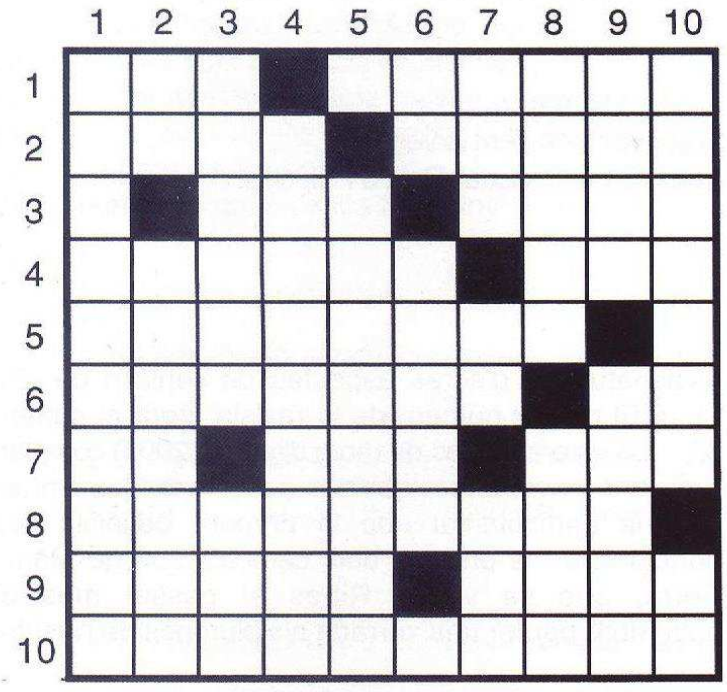

HORITZONTALS:

1.-Lloc més freqüentat pels socis. La Junta ho fa quan les coses no van bé. 2.-Al revés, teixit no social. Arbre de fusta dura, com el Ger. 3.-Vint duros en llatí. En singular, si entren per l'orella tenen molta canya, si entren pel nas algú estarà dissimulant. S'obté a base de matar animals. 4.-Al revés, esperem que ho faci quant està lluny del Ger. Associació de solters ribetans. 5.-Entre la Festa Major d'Hivern i la mona. La sardana en té tres. 6.-Una grossa que la voldríem tots. Al revès i en rus, sí. 7.-Preposició. Directori. Ho fa el rector quant no plora?. 8.-Un dels primers conferenciants que va venir al Ger amb nom de ciutat. 9.-Al revès, tallar el pél o l'herba per igualar-lo. Dóna el pit. 10.-Taques negres a la pell que fan molt bon rock.

VERTICALS:

1.-Màquina que fa servir una secció del Ger per fer esport. 2.-Símbol de l'astat. Argumentara. 3.-Notícia que fa el reporter. Ordre que inicia l'execució d'un programa en BASIC. 4.-Al revés, truges. 5.-Símbol del fòsfor. Al revés, que fa servir el traire. 6.-Al revés, no, casa, nom de lletra o gos, és igual. Al revés, nom d'ocell que sense la primera lletra és una casa del carrer del Pi. Consonant. 7.-El de cap d'any el prepara la comissió "Bones Eines". Primera lletra, repetida. Joc molt poc habitual al Ger. 8.-Al revés, decissió dictada pels àrbitres. Ho fa molta gent quan hi ha feina. 9.- Envolta la nineta de l'ull. La fa servir el de Roma per fer veure que ho manega tot. 10.-Se'n fa una al Ger cada divendres a la nit durant la tardor. Important pel pòcker però no tant pel truc.

Gernació, octubre de 1992 (Ger)

MOTS RIBETANS, per Eduard V. Patsi
Festa Major d'hivern, 2006

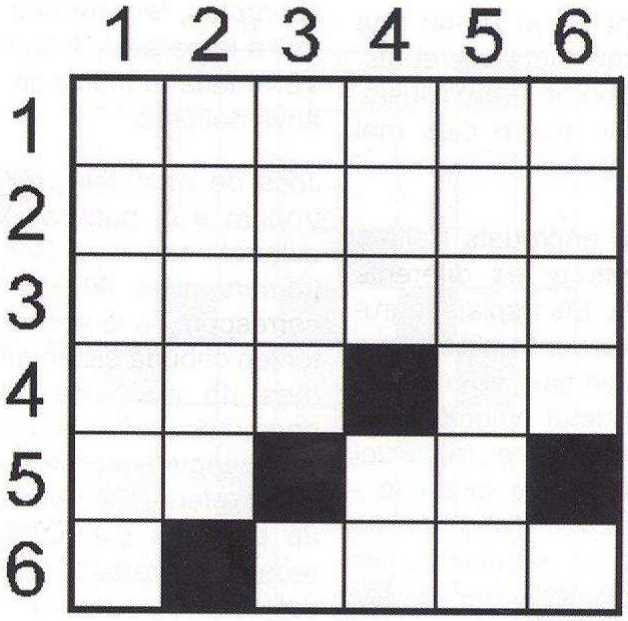

Horitzontals

1. Aquest crucigrama, que és el darrer, n'és el meu.
2. Mort lenta, com la de l'àrea de cultura.
3. Si beus molt per Festa Major, no t'oblidis d'això.
4. Inútils Ribetans Totalitaris. El carrer més emblemàtic de Ribes, d'esquena.
5. Nap consonàntic. La teva.
6. Les costes del Garraf. Can, l'únic institut (de moment, diuen...)

Verticals

1. Es fan malbé per les pluges, malgrat que tots duguin a Roma.
2. Una de les coses que es degraden a la Festa Major ribetana (fent la vertical).
3. Aviat s'haurà de dir Foradat, però de moment es diu Gros. Pascual, Puig o Palacios.
4. Així comencen les injúries. Ni jo, ni ell.
5. I si l'EMD no funciona?
6. Camp de gespa fent la vertical. El punt.

inaugurals va ser Josep Maria Carandell que, diguem-ho de passada, va ser també el primer convidat a llegir el pregó de la Festa Major de Ribes. En aquest encreuat també es va col·lar algun parany: al V1 ha de dir "plural", al V8 ha de dir "desordenat" i al V9 ha de dir "al revés". Queda rectificat 14 anys després.

Una altra de les publicacions que periòdicament ha donat a llum enginys verbals o jeroglífics ha estat *Al peu de la lletra*, la revista de l'IES Can Puig, que s'edita ininterrompudament cada trimestre escolar des del juny de 1992. Es tracta d'una revista feta pels alumnes de batxillerat de l'institut que recull l'actualitat del centre i dels seu entorn, temes d'educació i aspectes que interessen el jovent. Un d'aquests aspectes és el joc i d'una forma o altra sempre s'han anat publicant jocs matemàtics, lingüístics o mots encreuats amb definicions referides a professors i professores, assignatures i d'altres aspectes de l'entorn de Can Puig. El proper número de la revista (serà el número 42 i apareixerà al mes de març d'aquest 2006) comptarà amb uns encreuats elaborats per Francesca Santos amb la particularitat que la primera definició dels horitzontals i la primera dels certicals són de Màrius Serra, que va visitar Ribes el passat mes de novembre per fer una xerrada als alumnes de l'institut.

L'any 2000, un aprenent de crucigramista va proposar al tècnic de cultura (en una època en què l'Ajuntament de Ribes tenia més interès per contractar-ne un de forma continuada) la publicació d'uns mots encreuats de temàtica ribetana, inspirats en els noms de carrers, places i indrets del poble i en la seva vida política i social, l'actualitat de la qual també seria susceptible de ser comentada en alguna de les definicions. La idea va agradar a la Comissió de Festes i el compromís

va anar més enllà de la publicació d'un únic número per la següent Festa Major, de manera que la continuïtat estava garantida. El primer encreuat de "Mots Ribetans" va aparèixer al programa de Festa Major de Sant Pau de l'any 2001, i també el reproduïm en aquestes pàgines. Com no, també contenia errors: la definició més llarga del H5 convida a posar la lletra "p" quan en realitat ha d'anar-hi la "c". Queda rectificat 5 anys després.

I així va ser com les coses més quotidianes van passar a formar part de l'encreuat de Festa Major i com, amb el pas dels anys, podem recordar fets que en aquell moment eren d'actualitat tot repassant les definicions. La lletra "o" va ser definida com: "El "lago" vist des de l'avioneta" (en referència a la font de la Plaça Marcer que tradicionalment reb aquest nom); la lletra "r" com: "Als cotxes de Ribes"; la lletra "a" com: "En Blanco en té una i en Garriga en té dues" (definició apareguda quan UM9 va perdre l'alcaldia fa sis anys); la paraula "escola" com: "En tenim dues de construïdes, una en construcció i una quarta que diuen que ja està en marxa" (en aquests moments la que estava en construcció ja funciona i l'edifici de la quarta va per llarg); el nom "Cervantes" com: "Carrer de Ribes el nom del qual no vull recordar"; la paraula "sa" com: "El que està així no ha d'anar als Camils"; les sigles "pp" com: "El partit que s'ha omplert de prestigi ficant-nos en una guerra"; la lletra "u" com: "El pont de La Palanca capgirat": la lletra "A" com: "Gronxadors dels ànecs vistos de costat"; l'Etoo ens va donar un cop de mà per definir "cabró" com "Madrid, saluda el campió (i si cal, demà convoco roda de premsa per disculpar-me...)"; i, per acabar aquesta mostra, el nostrat carrer del Pi ha tingut diverses definicions, com ara: "Carrer ribetà del grup de les coníferes".
El bon humor, la crítica sana i l'enginy es donen la mà en els mots encreuats. Per resoldre'ls tot això compta més que no pas la ciència i la sapiència. Disposeu-vos a resoldre el darrer dels encreuats de la sèrie de "Mots Ribetans" de l'Eduard V. Patsi, nom que no és més que l'onograma (les lletres desordenades) de qui signa aquestes línies. Enigma resolt. Espero no publicar-lo amb errors, però si n'hi ha algun, el rectificarem d'aquí a uns anys... El meu comiat crucigramístic en forma de separata espero que sigui de mots que segueixi la tradició dels encreuats. Perquè, com ha quedat dit: per Festa Major, Ribes encreua mots!

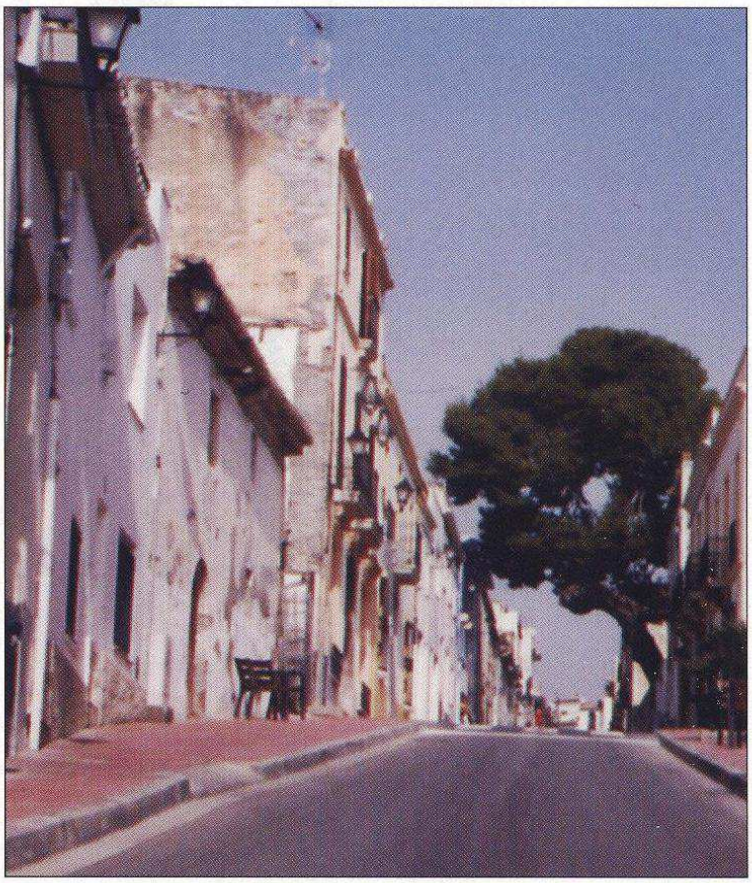

Solucions

Mots encreuats revista Germació, octubre de 1992
Horitzontals: 1.BAR.PATEIX; 2.ITES.CEDRE; 3.C.PET.CUIR; 4.IROYNE.ASR; 5.CARNAVAL.A; 6.LOTERIA.AD; 7.EN.DIR.ORA; 8.TARRAGONA; 9. ERUAR.CRIA; 10.SANGTRAITS Verticals: 1.BICICLETES; 2.AT.RAONARA; 3.REPORT.RUN; 4.SEYNEDRAG; 5.P.TNARIART; 6.AC.EVIRG.R; 7.TEC.AA.OCA; 8.EDUAL.ONRI; 9.IRIS.ARAIT; 10.XERRADA.AS

Mots encreuats a la ribetana faiso, juny 1993
Horitzontals: 1.COVA.SOCI; 2.ABANDERAT; 3.LE.SIR.RA; 4.ADO.F.RAP; 5.IDEAVEM; 6.NEI.M.IBO; 7. IN.IAG.OC; 8.STACRETLA; 9.ASCO.RIAP Verticals: 1.CALA.NISA; 2.OBEDIENTS; 3.VA.ODI.AC; 4.ANS.E.ICO; 5.DIFAMAR; 6.SER.V.GER; 7.OR.REI.TI; 8.CARAMBOLA; 9.ITAP.OCAP

Mots ribetans Festa Major d'hivern 2001
Horitzontals: 1.RIBETANES.D; 2.APARELLADOR; 3.A.RIROBASSA; 4.MOCADOR.REG; 5.ONEC.C.P.SO; 6.NIL.ESTIL.N; 7.TORRETA.XE; 8.UAN.M.ALTAR; 9.E.IP.XULIUS; 10.RONISON.ES; 11.COSTARETS.A Verticals: 1.RAAMON.UERC; 2.IP.ONITA.OO; 3.BARCELONINS; 4.ERIAC.R.PIT; 5.TERD.ERM.SA; 6.ALOOCSE.XOR; 7.NLBR.TTAUNE; 8.EAA.PIALL.T; 9.SDSR.L.TIES; 10.DRAGONERS.A

Mots ribetans Festa Major d'hivern 2006
Horitzontals: 1.COMIAT; 2.AGONIA; 3.MENJAR; 4.IRT.IP; 5.NP.TA; 6.S.PUIG Verticals: 1.CAMINS; 2.OGERP; 3.MONT.P; 4.INJ.TU; 5.AIAIAI; 6.TARP.G

Aquestes quatre ratlles sobre els mots encreuats a Ribes no serien dignes sense les aportacions d'Anton Ferret, Maite Ollé i Josep Lluís Palacios.

MOTS EN CREU

Problema núm. 3

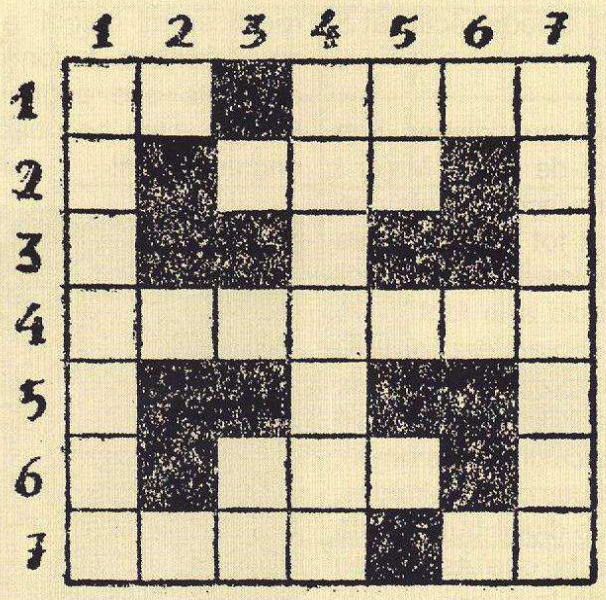

Horitzontalment. — 1: Mamífer carnívor; nom donat a una alta personalitat de l'antiga Rússia. 2: Consonant; en aquest moment; vocal. 4: Aplicat als medicaments narcòtics. 6: Consonant; concavitat, lloc de més fondària; cinquanta. 7: Fa poc, suara; vela en forma d'ala, que en dies de gran ventada posen als costats de l'embarcació.

Verticalment. — 1: Lloc de treball. 3: Vocal: amb apòstrof, article; pronom. 4: El que, en el joc, no ho fa net. 5: Té bona salut; vocal; consonant. 7: Residu del cereal que queda després de segar.

UN PREMI ALS ENDEVINAIRES

Els vint primers nois o noies que ens trametin la solució exacta d'aquest problema seran obsequiats amb una localitat per a assistir a una representació dels Espectacles per a Infants que es fan els dijous a la tarda al Poliorama, obsequi de l'empresa d'aquell teatre als petits lectors d'aquesta pàgina. En la del dissabte que ve, junt amb la solució, donarem els noms dels que l'hagin enviada i dels vint que hagin estat més matiners

Mots enceuats publicats a La Publicitat el 16 de febrer de 1935

David Puertas és músics i periodista. Actualment és professor de música a l'IES Can Puig de Ribes. Publica mots encreuats musicals a la Revista Musical Catalana des del gener del 2002. És autor d'un llibre sobre els enigmes en la història de la música titulat *Música encreuada: els enigmes musicals* (Clivis Publicacions, Barcelona 2004) i del primer llibre de sudokus musicals, titulat *Sidokus.com* (Clivis Publicacions, Barcelona 2005).